

**Қазақстан Республикасы Парламенті Мәжілісінің
27.10.2021 жылғы жалпы отырысының
стенограммасынан үзінді көшірме
Отырысты Қазақстан Республикасы Парламенті
Мәжілісінің Төрағасы Н. НИГМАТУЛИН жүргізді.**

**Выписка из стенограммы пленарного заседания
Мажилиса Парламента Республики Казахстан
от 27.10.2021 года
Вел заседание Председатель
Мажилиса Парламента Республики Казахстан
Н. НИГМАТУЛИН.**

ТӨРАҒА. Құрметті әріптестер, келесі мәселе – «Жануарларға жауапкершілікпен қарау туралы» Қазақстан Республикасы Заңының жобасы жөнінде (бірінші оқылым). Баяндама жасау үшін сөз Қазақстан Республикасының Экология, геология және табиғи ресурстар министрі Серікқали Аманғалиұлы Брекешев мырзаға беріледі.

БРЕКЕШЕВ С.А. Құрметті Нұрлан Зайроллаұлы! Құрметті депутаттар! Мемлекет басшысы өткен жылғы Жолдауында жануарларды қорғауға бағытталған заңды азаматтық сектормен бірлесіп әзірлеуді тапсырды.

Заң жобасының мақсаты жануарларға қарауды құқықтық реттеу, оларға ізгілікті қарау болып табылады.

Заң жобасы азаматтардың адамгершілік тәрбиесінің идеологиясын, атап айтқанда, жануарларды ұстаудың моральдық және адамгершілігінің негізгі принциптерін қалыптастырады.

Аталған принциптерді іске асыру үшін талаптар мен қағидаларды белгілеу арқылы осы құқықтық қатынастардың мемлекеттік реттеу механизмдері бекітіледі. Соның ішінде:

жануарларды асырауға және тасымалдауға, сондай-ақ өсіруге және ветеринариялық қызметтер көрсетуге қойылатын жалпы талаптар;

жануарларға қатыгездікпен қарауды насихаттауға тыйым салу қарастырылған.

Заң жобасының бабы жануарларды жансыздандыру ережелеріне және өлексемен жұмыс істеуге арналған, атап айтқанда, ветеринария саласындағы заңнаманың талаптарын сақтай отырып жануарларды жансыздандыру мүмкін болатын жағдайлар айқындалған.

Заң жобасында жекелеген санаттағы жануарларға қарау және асырау кезіндегі талаптар анықталған.

Сондай-ақ осы саладағы қоғамдық бақылау институтын алаңдатушылық білдіретін азаматтармен және қоғамдық ұйымдармен қалыптастыру көзделген.

«Чиптеу» дегенге қатысты, заң жобасында үй жануарларын есепке алу өнімін иелері есебінен ақылы негізде пайдалана отырып үй жануарларын міндетті есепке алуды енгізеді.

Осы айтылғандарды жоспарлы іске асыру және үй жануарларын есепке алуды жүзеге асыратын ұйымдарға, сондай-ақ олардың иелеріне біржолғы жаппай жүктемені болдырмау мақсатында заң жобасында үй жануарларын міндетті есепке алу бойынша кейінге қалдыру нормасы көзделген.

Бүгін сіздердің назарыңызға ұсынылған заң жобасы жануарларға қатысты жағымсыз көріністерге тосқауыл қояды: иттерді төбелестіру, анестезиясыз ветеринариялық операциялар жүргізу, жануарларды жазасыз өлтіру, жануарларды әлсірету және оларға уақтылы көмек көрсетпеу, қатыгездікпен аулау әрекеттері жатады.

«Жануарларды жауапкершілікпен қарау туралы» Заң жобасын қабылдау барлық тіршілік иелеріне адамгершілік пен ізгілікті тәрбиелеуге мүмкіндік береді деп санаймыз. Бүгін біз жануарларды қорғау міндетін шешіп қана қоймай, болашақ ұрпақ үшін вектор орнатамыз.

Назарларыңызға рақмет.

ТӨРАҒА. Рақмет. Баяндама аяқталды.

Енді, құрметті әріптестер, сұрақ беру рәсіміне көшеміз. Сөз депутат Үйсімбаев Асқарбек Съезбекұлына беріледі.

ҮЙСІМБАЕВ А.С. Рақмет, құрметті Нұрлан Зайроллаұлы.

Құрметті Серікқали Аманғалиұлы! Заң жобасында үй жануарларын міндетті есепке алу, сондай-ақ иесі ауысқан жағдайда оларды қайта есепке алу көзделген. Бұдан басқа есепке алынған жануарлардың иелері үй жануарлары өлген сәттен бастап 10 тәуліктен аспайтын мерзімде бұл туралы есеп жүргізген ветеринариялық қызметке хабарлауға міндетті.

Үй жануарларын есепке алу және қайта есепке алу кімнің есебінен жүргізілетінін және тиісті ветеринариялық қызметтері жоқ шалғай елді мекендерде ол қалай жүзеге асырылатынын айтыңызшы. Бұл бірінші сұрақ.

Екінші сұрақ. Осы көрсетілген қызметтерге тарифтерді кім белгілейді және кім реттейді? Рақмет.

БРЕКЕШЕВ С.А. Сұрағыңызға рақмет.

Үй жануарларын тіркеуге қатысты барлық шығындарды иелері көтереді. Сонымен қатар заң жобасында кейінге қалатын нормалар қарастырылған, яғни 2023 жылдың 1 қыркүйегінен бастап үй жануарларының иелері оларды тіркеуге және қайта тіркеуге міндетті.

Шалғай елді мекендердегі үй жануарларын есепке алуға келетін болсақ, келешекте үй жануарларын мобильді тіркеу қызметтері қарастырылуы мүмкін. Рақмет.

Екінші сұрақ бойынша. Қызметтерді көрсету тарифтері мемлекеттік реттеуде көзделмеген, оларды кәсіпкерлік субъектілердің өздері анықтайды. Рақмет.

ТӨРАҒА. Сөз депутат Осин Шамиль Абзалетдиновичке беріледі.

ОСИН Ш.А. Рақмет, құрметті Нұрлан Зайроллаұлы.

Уважаемый Серикқали Аманғалиевич! В продолжение предыдущего вопроса меня также интересует проблема учета домашних животных.

Пунктом 4 статьи 11 законопроекта предусмотрено, что факт учета домашнего животного подтверждается наличием присвоенного индивидуального номера домашнего животного и данных о владельце животного в паспорте домашнего животного.

Скажите, пожалуйста, где будут храниться эти учетные данные, будут ли они централизованы?

БРЕКЕШЕВ С.А. Спасибо за вопросы.

В случае принятия законопроекта нами будут разработаны соответствующие правила учета домашних животных. Согласно этим правилам также будут разработаны базы данных учета, в которые войдут ветеринарные клиники, предоставляющие услуги идентификации животных. В каждом акимате будет создана такая база данных. За аналог мы собираемся принять положительный опыт города Алматы, где уже в 2018 году такая база данных была сформирована. Она успешно показала свою работу.

К этим базам данных также будут иметь доступ и службы отлова животных. Это поможет в оперативном порядке находить владельцев тех животных (собак и кошек), которые по какой-то причине были утеряны.

Данные базы данных пока будут функционировать в регионах, но в дальнейшем мы будем рассматривать вопрос об их централизации.

Также одним из обязательных условий функционирования данных баз является передача сведений сначала в местный исполнительный орган, далее уже к нам – в министерство. Спасибо.

ТӨРАҒА. Да, сама система учета домашних животных поддержана депутатами, это очень важная и нужная норма. В принципе, наверное, одна из самых поворотных новелл, которые есть в законопроекте. Но вам нужно понимать, что после принятия этого закона вы должны подзаконным актом определить очень четкие правила для всех участников этого процесса. Это первое.

Второе. Я не знаю, в понедельник на правительственном часе выступал Министр цифрового развития, инноваций и аэрокосмической промышленности, который показал большой спектр, насколько сегодня мы готовы. Несложно организовать автоматизированный учет данной услуги. Тем более, насколько я помню, Вы в один из приходов сюда (как я понял, самый главный специалист по тюленям в стране) предлагали автоматизировать учет тюленей, но это не домашние животные. Бог с ним, если вы это сделаете, но что касается домашних животных, наверное, вам нужно будет эту систему разработать в подзаконном акте. Хорошо?

БРЕКЕШЕВ С.А. Нурлан Зайруллаевич, единая система, в принципе, будет. Мы выставим определенные единые стандарты для создания этих баз данных. В дальнейшем это облегчит переход к централизации и объединению в единую систему.

ТӨРАҒА. Да, это вам с Министерством цифрового развития, инноваций и аэрокосмической промышленности и регионами нужно сделать, а законодательно, если сейчас эти нормы будут приняты, закон вам будет это позволять.

БРЕКЕШЕВ С.А. Принято.

ТӨРАҒА. Спасибо.

Сөз депутат Тілеухан Бекболат Қанайұлына беріледі.

ТІЛЕУХАН Б.К. Рақмет, қадірлі Нұрлан Зайроллаұлы.

Құрметті Серікқали Аманғалиұлы! «Әркімнің өз мақсаты керегінде, біле алмадым, пысығын, зерегін де» дейтін Абайдың бір сөзі бар. Сол сияқты осындайда әркім өзінің асығын түгендейді ғой, біреу мысығы мен күшігін қорғап жатыр, соған орай шаруасын қамдап жатыр дегендей.

Менің айтпағым – ұлттық спорт. Ұлттық спорт жануарларға да қауіпті, адамға да өте қауіпті. «Көкпар», «Бәйге», «Асау үйрету» туралы айтып отырмын.

Заң жобасында жануарлардың жарақат алуына, мертігуіне, олардың өлуіне әкеп соқтыратын ойын-сауық шараларын ұйымдастыруға және өткізуге тыйым салынады деген бар. Енді ұлттық спорттың тағдыры не болады? «Көкпар», «Бәйге», «Асау үйретудің» жағдайы не болады? Соны білгім келеді. Рақмет.

БРЕКЕШЕВ С.А. Сұрағыңызға рақмет.

Заң жобасының негізгі мақсаты – жануарларды қатыгездіктен қорғау. Жануарларға залал келтіретін ойын-сауық шараларын өткізуге тыйым салынған, мысалы, ит төбелестіруге. Жануарлардың қатысуымен өтетін ұлттық спорт түрлері жануарларға залал келтіруді көздемейді. Сондықтан заң жобасында ұлттық спорт түрлеріне жануарларды қатыстыруға тыйым салу қарастырылмаған. Рақмет.

ТӨРАҒА. Дұрыс. Меніңше, оны заңда тікелей жазу керек. Бізде «Бәйге», «Көкпар», «Аламан бәйге» дегендер бар, олар ұлттық спорт түрлеріне жатады. Сондықтан оны екінші оқылымға дейін заң жобасына нақты жазуымыз керек.

БРЕКЕШЕВ С.А. Түсінікті.

ТӨРАҒА. Сөз депутат Ақышев Самат Сағынбайұлына беріледі.

АҚЫШЕВ С.С. Спасибо, уважаемый Нурлан Зайруллаевич.

Уважаемый Серикқали Аманғалиевич! Законопроект регулирует отношения в области обращения с животными. В статье 2 устанавливается понятие (цитирую): «Животные – дикие животные (млекопитающие птицы, пресмыкающиеся, земноводные, рыбы, моллюски, насекомые и другие)... а также домашние животные вне зависимости от вида, в том числе собаки и кошки... (за исключением животных, включенных в перечень животных, запрещенных к содержанию)».

Скажите, пожалуйста, вы планируете регулировать «ответственное обращение» в отношении всех перечисленных животных, в том числе рыб, моллюсков, насекомых? Иными словами, с какими все-таки животными регулируется «ответственное обращение» данным законопроектом? Спасибо.

БРЕКЕШЕВ С.А. Спасибо за вопросы.

Изначально, давая такое широкое определение животного, мы исходили из того, что гуманное отношение должно быть ко всем животным, но на сегодняшний день приняли поправку депутатов об уточнении определения животного, то есть животное – это позвоночное животное.

Вместе с тем в статьях 16 и 17 законопроекта говорится о том, что дикие животные регулируются Законом «Об охране, воспроизводстве и использовании животного мира», сельскохозяйственные животные – Законом «О племенном животноводстве» и Законом «О ветеринарии».

Получается, что под регулирование нашего законопроекта будут подпадать традиционные домашние животные, такие как кошка и собака, и те животные, которые используются в культурно-зрелищных мероприятиях, цирке, контактных зоопарках, дельфинариях и так далее. Спасибо.

ТӨРАҒА. Спасибо.

Сөз депутат Нұрымова Гүлдара Алданышқызына беріледі.

НҰРЫМОВА Г.А. Спасибо, уважаемый Нурлан Зайруллаевич.

Уважаемый Сериккали Амангалиевич! Бывая в регионах, мы часто слышим жалобы людей на проблемы с соседями, которые содержат в одной квартире значительное количество кошек и собак. Данные факты создают большие проблемы – это и специфический запах, и шум, и большое количество шерсти, а также нарушение санитарных норм на общедомовой территории.

Скажите, пожалуйста, как, на Ваш взгляд, необходимо решать эту проблему? Спасибо.

БРЕКЕШЕВ С.А. Спасибо за вопрос.

Да, бывают такие случаи, когда проживающие люди в соседней квартире держат по 20-30 кошек и собак. Понятное дело, что это вызывает определенный дискомфорт у остальных жителей дома. Владелец домашнего животного обязан, согласно нормам законопроекта, соблюдать санитарно-гигиенические требования проживания в многоквартирном доме. В случае нарушения требований по содержанию домашних питомцев предусмотрена административная ответственность в виде штрафа в размере от 10 МРП до 20 МРП. Данную норму мы предусмотрели в Кодексе Республики Казахстан об административных правонарушениях (статья 407-2). Почему от 10 МРП до 20 МРП? В первом случае налагается штраф в 10 МРП, если в течение года после наложения штрафа повторяется нарушение данных правил, то накладывается штраф в размере 20 МРП. Спасибо.

ТӨРАҒА. Сөз депутат Әбілдаевқа беріледі.

ӘБІЛДАЕВ А.Р. Құрметті министр мырза! Алматының есепке алу көрсеткішін алға тартып бүкіл республика бойынша солай жасаймыз деп жатырсыздар. Осыған байланысты менің сұрағым бар.

Ауыл шаруашылығы саласында Ауыл шаруашылығы жануарларын анықтау жүйесі, Ақпараттық-талдау жүйесі деген бар. Ол жүйелерде әр жануар есепте тұр, яғни қай кезде қандай екпе жасалу керек екендігі.

Бірінші сұрақ. Сіздер осы Ауыл шаруашылығы жануарларын анықтау жүйесін, Ақпараттық-талдау жүйесін неге алмайсыздар?

Екінші сұрақ. Әрине, Ауыл шаруашылығы жануарларын анықтау жүйесі, Ақпараттық-талдау жүйесі 2012 жылы жасалған, оны жаңарту керек.

Өздеріңіз айтып отырған мысықтың осы мысық екенін, иттің осы ит екенін сіздер қалай ажыратасыздар? Сондықтан оларды чиптеу керек шығар. Сіздер неге сол жүйені алмайсыздар?

БРЕКЕШЕВ С.А. Сұрағыңызға рақмет.

Ол жүйе туралы Сізден бірінші рет естіп отырмын. Егер сол жүйе бұған келетін болса, онда оны пайдалануға болады. Оны қарастырамыз.

ТӨРАҒА. Жақсы.

Құрметті әріптестер, тағы сұрақтарыңыз бар ма?

ОРНЫНАН. Жок.

ТӨРАҒА. Серікқали Аманғалиұлы, рақмет Сізге. Орныңызға отырыңыз.

Енді, құрметті әріптестер, қосымша баяндама жасау үшін сөз Экология мәселелері және табиғат пайдалану комитетінің төрағасы депутат Милютин Александр Александровичке беріледі.

МИЛЮТИН А.А. Спасибо.

Уважаемый Нурлан Зайруллаевич! Уважаемые коллеги! В своем Послании народу Казахстана от 1 сентября 2020 года «Казахстан в новой реальности: время действий» Глава государства Касым-Жомарт Кемелевич Токаев отметил: «Отношение к животным является мерилем цивилизованности любого государства, а у нас с этим далеко не все в порядке».

В рамках реализации поручений Президента Республики Казахстан Правительством Республики Казахстан был разработан и внесен рассматриваемый законопроект.

Нормы законопроекта направлены на:

введение запрета пропаганды жестокого обращения с животными во всех средствах массовой информации и запрещение любых форм такой пропаганды;

установление обязанностей владельцев животных по содержанию, учету, перевозке, разведению, умерщвлению животных и обращению с их трупами;

введение компетенции местных исполнительных органов по определению мест, в которых запрещены выгул животных либо нахождение с животными, по разработке правил учета домашних животных;

введение общественного контроля, осуществляемого гражданами и общественными организациями.

Принятие рассматриваемого законопроекта будет способствовать:

укреплению имиджа Казахстана как прогрессивного и гуманного государства;

улучшению в стране эпидемиологической ситуации за счет сокращения численности бездомных животных;

повышению уровня сознательности и социальной ответственности граждан и хозяев животных;

снижению уровня жестокости в обществе.

На сегодняшний день по законопроекту проведены презентация, шесть заседаний рабочей группы с участием представителей государственных органов и общественных организаций и расширенное заседание комитета.

Рассмотрено и обсуждено более 250 предложений депутатов.

Все комитеты Мажилиса представили положительные заключения, в которых поддерживают концепцию законопроекта.

Предлагаю одобрить данный законопроект в первом чтении. Прошу поддержать. Спасибо.

ТӨРАҒА. Спасибо, Александр Александрович.

Құрметті депутаттар, енді заң жобасын талқылауға көшеміз. Сөз депутат Оспанов Берік Серікұлына беріледі.

ОСПАНОВ Б.С. Құрметті Нұрлан Зайроллаұлы! Құрметті әріптестер! Мемлекет басшысы Қасым-Жомарт Тоқаев өзінің «Жаңа жағдайдағы Қазақстан: іс-қимыл кезеңі» атты Қазақстан халқына Жолдауында жануарларға деген көзқарас кез келген мемлекеттің өркениеттілігінің өлшемі болып табылатынын атап өтті.

Жаңа заң жобасында жануарларды қорғау, жануарлармен жұмыс істеу кезінде азаматтардың қауіпсіздігін, құқықтары мен өзге де заңды мүдделерін қамтамасыз ету, сондай-ақ имандылықты нығайту және қоғамда ізгілік қағидаттарын сақтау жөніндегі шаралар көзделген.

Заң жобасының нормаларына сәйкес жануарлар иелерінің жануарларға жауапты қарау жөніндегі міндеттері белгіленеді. Атап айтқанда, негізгі талаптар жануарларды асырау, үй жануарларын есепке алу, жануарларды тасымалдау, өсіру, жансыздандыру және олардың өлекселерін жою үшін көзделген.

Заң жобасы барлық бұқаралық ақпарат құралдарында жануарларға қатыгездікпен қарауды насихаттауға тыйым салуды енгізеді және мұндай насихаттың кез келген нысандарына тыйым салынады.

Заң жобасын қабылдау Мемлекет басшысының Жолдауын іске асыру жөніндегі Жалпыұлттық іс-шаралар жоспарының 99-тармағын, яғни оның жануарларға қатыгездікпен қарау жағдайларының жиілеуіне байланысты жануарларды қорғау туралы заң жобасын әзірлеу бөлігін орындауға мүмкіндік береді.

Осы заң жобасын бірінші оқылымда мақұлдауды ұсынамын. Рақмет.

ТӨРАҒА. Рақмет, Берік Серікұлы.

Басқа талқылауға жазылған депутаттар жоқ. Сонымен, құрметті әріптестер, талқылау барысында бір ғана ұсыныс түсті, ол – заң жобасын бірінші оқылымда мақұлдау. Басқа ұсыныстарыңыз жоқ болса, онда осы ұсынысты дауысқа қоюға рұқсат етіңіздер. Дауыс беру режимі қосылсын.

Нәтижесін экранға беріңіздер. Шешім қабылданды.

Қаулының жобасы сіздерде бар. Сол бойынша да дауыс берулеріңізді сұраймын.

Нәтижесін экранға беріңіздер. Қаулы қабылданды.

Дүртас: Күтсаттамашен қамтамасыз ету
бөлімінің сектор меңгерушісі
Майя Н. Майянгаров.